

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
Філологічний факультет
Кафедра української літератури

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
«Український фольклор»
обов'язкова

Освітньо-професійна програма «Українська мова та література»
Спеціальність 035 Філологія
Галузь знань 03 Гуманітарні науки
Рівень вищої освіти перший бакалаврський
Філологічний факультет
Мова навчання українська

Розробник: Костик В. В., доцент, кандидат філологічних наук, доцент

Профайл викладача (-ів)

<http://philology.chnu.edu.ua/?personnal=%d0%ba%d0%be%d1%81%d1%82%d0%b8%d0%ba-%d0%b2%d0%b0%d1%81%d0%b8%d0%bb%d1%8c-%d0%b2%d0%b0%d1%81%d0%b8%d0%bb%d1%8c%d0%be%d0%b2%d0%b8%d1%87#more-1033>

Контактний тел.

E-mail: kostyk_vv@ukr.net

Сторінка курсу в Moodle

Консультації Онлайн-консультації: П'ятниця 11.30 – 13.00
Очні консультації: за попередньою домовленістю.
(Вівторок з 13.00 до 14.20).

1. Анотація дисципліни (призначення навчальної дисципліни).

Курс «Український фольклор у контексті української культури», яким розпочинається вивчення історії української літератури, посідає важливе місце в системі навчання на філологічних факультетах університетів і є вагомим складовою професійної підготовки філологів, викладачів української мови та літератури, науковців. Це базова дисципліна, в результаті вивчення якої студенти мають поглибити знання з усної народної творчості; ознайомитися з сучасною науковою інтерпретацією фольклорних фактів і явищ; сформувати цілісне розуміння жанрової системи українського фольклору; ознайомитися з провідними фольклористичними тенденціями XIX-XX ст. і сучасним станом розвитку фольклору та фольклористики; сформувати розуміння фольклорного твору як естетичного явища у нерозривній єдності форми і змісту.

2. Мета навчальної дисципліни: Формування у студентів систематизованих знань жанрової системи українського фольклору, ширше – поступове залучення до наукових фольклористичних студій.

Опановуючи предмет, майбутній фахівець повинен навчитися по крупинці збирати народні перлини, які «лежать на поверхні» та оберігати їх. У ході такої підготовки виробляються перші навички та методи фіксації цілісних фольклорних текстів, адже на практичних заняттях з усної словесності студент не тільки розглядає тексти, записані відомими фольклористами, але й вчиться збирати їх самостійно і готується до фольклорної практики.

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Український фольклор у контексті української культури» є теоретичні основи науки про усну народну творчість українського народу, її специфічні особливості.

3. Пререквізити.

Міждисциплінарні зв'язки: літературознавство, історія, філософія, психологія, соціологія, етика, естетика, мовознавство, географія.

4. Результати навчання

Базові компетентності:

- здатність до пошуку, відбору, аналізу та обробки інформації з різних джерел;
- освоєння навичок використання інформаційних та медіатехнологій;
- володіння культурою усного та писемного мовлення.

Предметні компетентності:

- уміння сприйняти, осмислити, оцінити фольклорні твори, їх жанрову специфіку, ритуально-міфологічну основу та обрядові функції;
- здатність досягнути провідні тенденції генезису, чинники й передумови розвитку фольклорного процесу;

- орієнтуватися в жанровій системі фольклору, визначати специфічні ознаки поетики усних народних зразків;
- аналізувати фольклорні тексти, послуговуючись фольклористичним науковим термінологічним апаратом;
- володіти методологією і методами наукового дослідження, виконувати завдання проблемно-пошукового, дослідницького, творчого характеру.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- чітку періодизацію розвитку фольклору;
- специфічні особливості фольклорних творів, їх місце в жанровій системі, функціонування та побутування;
- внутрішню структуру фольклорних жанрів, закони їх будови, поетику;
- сучасні основні тенденції фольклористики як науки, стан її розвитку;

вміти:

- аналізувати фольклорні твори в єдності змісту і форми;
- визначати жанрову приналежність та особливості поетики фольклорних творів;
- використовувати теоретичні знання під час фольклорної практики.

5. Опис навчальної дисципліни

5.1. Загальна інформація

Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість		Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			кредитів	Годин	Лекції	практичні	семінарські	Лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
Денна	1	1	4	120	30	30			52	8	іспит
Заочна	1	1	4	120	8	8			96	8	іспит

5.2. Дидактична карта навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	С	Лаб	інд	с.р.		Л	с	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	С	Лаб	інд	с.р.		Л	с	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 1 Історія та теорія, класифікація фольклору											
Тема 1. Історичний розвиток українського фольклору. Теорія фольклору: питання поетики.	10	2	2		2	4	10	1	1			8
Тема 2. Класифікація фольклору. Система фольклорних жанрів.	4	2	2				11	1			2	8
Тема 3. Обрядовий фольклор: календарно-обрядова та родинно-обрядова поезія.	12	2	4		2	4	12	1	1		2	8
Тема 4. Дитячий фольклор.	8	2	2			4	9		1			8
Тема 5. Народна пареміографія.	8	2	2			4	9		1			8
Тема 6. Народна драма.	10	2	2		2	4	9	1				8
Разом за ЗМ1	82	12	14		6	20	60	4	4			48
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 2 Народна проза. Народні думи. Пісенна творчість											
Тема 7. Народна проза. Казки. Анекдоти.	14	2	2		2	8	8					8
Тема 8. Неказкова проза	14	4	2			8	12	1	1		2	8
Тема 9. Українські народні думи.	8	4	4				10	1	1			8
Тема 10. Історичні пісні.	4	2	2				10	1	1			8
Тема 11. Ліричні пісні.	14	2	2			10	8					8
Тема 12. Балади. Коломийки.	14	4	4			6	12		1		2	8
Разом за ЗМ 2	68	18	16		2	32	60	4	4		4	48
Усього годин	120	30	30		8	52	120	8	8		8	96

5.3. Зміст завдань для самостійної роботи

№	Назва теми
1.	Написання рефератів про фольклористичну діяльність: Осипа Роздольського Якова Головацького

	Пантелеймона Куліша Лідії Дунаєвської Володимира Бойка Євгенії Ярошинської Зоріана Доленго-Ходаковського Івана Ребошапки Леопольда Яценка Маркіяна Шашкевича Івана Вагилевича Володимира Гнатюка
2.	Народні оповідання у наукових зацікавленнях Степана Мишанича.
3.	Легенди та перекази у дослідженнях Василя Сокола.

* ІНДЗ – для змістового модуля, або в цілому для навчальної дисципліни за рішенням кафедри (викладача).

6. Система контролю та оцінювання

Види та форми контролю

Формами поточного контролю є усна чи письмова (тестування, есе, реферат, творча робота) відповідь студента та ін.

Формами підсумкового контролю є комплексний іспит.

Засоби оцінювання

Засобами оцінювання та демонстрування результатів навчання можуть бути:

- контрольні роботи;
- стандартизовані тести;
- аналітичні звіти;
- реферати;
- есе;
- студентські презентації та виступи на наукових заходах.

Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

	для 1-3, 5-6 курсів)	
За національною шкалою	Оцінка за шкалою ЄСТ8	
	Оцінка (бали)	Пояснення ці розширеною шкалою
Відмінно	A (90-100)	ВІДМІННО
Добре	B (80-89)	дуже добре
	C (70-79)	добре
Задовільно	O (60-69)	задовільно
	E (50-59)	достатньо
Незадовільно	EX (35-49)	(незадовільно) з можливістю повторного складання
	E (1-34)	(незадовільно) з обов'язковим повторним курсом

Засоби оцінювання

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

1) За джерелом інформації:

- *Словесні*: лекція (традиційна, проблемна), семінари.
- *Наочні*: спостереження, ілюстрація, демонстрація.
- *Практичні*: аналіз фольклорного тексту.

2) За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3) За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4) За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів: з книгою; виконання індивідуальних навчальних проєктів.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

I) Методи стимулювання інтересу до навчання: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

Форми поточного та підсумкового контролю

Проводяться наступні види контролю: **поточний, модульний та підсумковий контроль.**

Поточний **контроль** здійснюється під час проведення практичних занять і має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи.

Методи проведення поточного контролю під час навчальних занять і здійснюються шляхом усного опитування студентів, проведення контрольних робіт, виконання завдань, перевірки читальних щоденників.

Модульний **контроль** здійснюється шляхом проведення двох модулів

Підсумковий **контроль** проводиться з метою оцінювання результатів навчання шляхом проведення іспиту.

Поточне оцінювання (аудиторна та самостійна робота)												Кількість балів (екзамен)	Сумарна к-ть балів
Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2				Змістовий модуль 3					40	100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12		
4	4	4	5	5	5	5	6	6	6	5	5		

T1, T2 ... T12 – теми змістових модулів.

Для прикладу (курсний проєкт (робота))

Виклад та розуміння основних положень змісту роботи	Презентація змісту роботи	Захист роботи	Сумарна к-ть балів
до <u>40</u>	до <u>20</u>	до <u>40</u>	100

7. Рекомендована література

7.1. Базова

1. Колесса Філарет. Українська усна словесність. Львів: НТШ, 1938.
2. Бойко В. Г., Грицай М. С., Дунаєвська Л.Ф. Українська народнопоетична творчість. К.: Вища школа, 1983.
3. Народна поетична творчість / За ред. М. Рильського. К.: Рад. школа, 1965.
4. Грушевський М. Історія української літератури : В 6 томах, 9 книгах. К.: Либідь, 1993.Т. 1.
5. Лановик М., Лановик З. Українська народна словесність. Львів: Літопис, 2000.
6. Руснак І. Український фольклор. К.: Академвидав, 2010.

7.2. Допоміжна

Змістовий модуль 1

- 1.Бібліографія українського народознавства: У 3-х томах: Фольклористика / Зібр. і впоряд. М. Мороз. Львів: Інститут народознавства НАН України, 1999.
2. Гарасим Я. Культурно-історична школа в українській фольклористиці. Львів, 1999.
3. Франко І. Дві школи в фольклористиці // Франко І. Твори: У 50-ти томах. Т. 29. К.: Наукова думка, 1981. С.416-424.
4. Весілля: У 2-х кн. / Упоряд. О. Правдюк. К.: Наукова думка, 1970.
5. Весільні пісні : У 2-х кн. / Упоряд. М. Шубравська. К.: Наукова думка, 1988.
6. Дитячий фольклор / Упоряд. Г. Довженок. К.: Наукова думка, 1984.
7. Календарно-обрядові пісні / Упоряд. О. Чебанюк. К.: Дніпро, 1987.

Змістовий модуль 2

- 1.Загадки / Упоряд. І. Березовський. К.: Дніпро, 1987.
2. Прислів'я та приказки: Взаємини між людьми / Упоряд. М. Пазяк. К.: Наукова думка, 1991.
3. Прислів'я та приказки: Природа. Господарська діяльність людини / Упоряд. М. Пазяк. К.: Наукова думка, 1989.
4. Стешенко І. Історія української драми. К., 1908.
5. Героїко-фантастичні казки / Упоряд. І. Березовський. К.: Дніпро, 1984.
6. Казки про тварин / Упоряд. І. Березовський. К.: Наукова думка. 1976.
7. Казки про тварин / Упоряд. І. Березовський. К.: Дніпро, 1986.
8. Лицарі волі / Упоряд. П. Будівський. К.: Знання, 1992.
9. Народні оповідання / Упоряд. С. Мишанич. К.: Наукова думка. 1983.
10. Писана Керниця: Топонімічні легенди та перекази українців Карпат / Зібрав В. Сокіл. Львів: Інститут народознавства НАН України, 1994.
11. Героїчний епос українського народу: Хрестоматія / Упоряд. О. М. Таланчук, Ф. С. Кислого. К.: Либідь, 1993.
12. Думи та історичні пісні / Упоряд. О. Дей. К.: Наукова думка, 1961.
13. Коломийки / Упоряд. Н. Шумада. К.: Наукова думка, 1969.
14. Балади: Кохання та дошлюбні взаємини / Упоряд. О. Дей. К.: Наукова думка, 1987.
15. Балади: Родинно-побутові стосунки / Упоряд. А. Ясенчук. К.: Наукова думка, 1988.

16. Наймитські та заробітчанські пісні / Упоряд. С. Грица. К.: Наукова думка, 1975.

1 7. Рекрутські та солдатські пісні / Упоряд. А. Іоаніді. К.: Наукова думка, 1974.

1 8. Чумацькі пісні / Упоряд. О. Дей. К.: Наукова думка, 1976.

19. Українські народні пісні в записах Осипа та Федора Бодянських / Упоряд. А. Ясенчук. К.: Наукова думка, 1978.

8. Інформаційні ресурси

1 .Українська література: електронна бібліотека: <http://www.ukrlit.com.ua>

2. Енциклопедія української літератури: <http://www.proza.cir.ua>

3. Українська бібліотека «Джерело»: <http://ukrlib.com>

4. EXLIBRIS - українська електронна бібліотека: <http://ukrlib.com>

5. Інститут філології КНУ імені Тараса Шевченка: <http://www.philology.Kiev.ua>

6. НДІ українознавства: <http://www.rius.kiev.ua>

7. Український лінгвістичний портал: <http://www1.ulif.org.ua/ulit7>